

Schets 6 – Herders

Zacharia 11 en Zacharia 13:7-9

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende
- Grote vellen papier (startopdracht)
- Papier om een gedicht of lied te schrijven (vraag 5)
- Materiaal voor het maken van een handletterling of schilderij (slotopdracht)

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Zacharia 11
 - ✓ Zacharia 13:7-9
 - ✓ Psalm 23
 - ✓ Johannes 10:1-21
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 20
- Suggesties om te zingen:

✓ Psalm 23	✓ De Heer' is mijn Herder
✓ Psalm 80	✓ O Heer', de nacht komt over ons
✓ Psalm 90:8 en 9	✓ Om onze overtredingen
✓ Psalm 27:3	✓ God is getrouw
- Dankpunten:
 - ✓ Dank de Heere voor de goede Herder Die Zijn leven heeft gegeven voor weggelopen schapen
 - ✓ Dank God dat Hij sterker is dan de duivel
- Gebedspunten:
 - ✓ Vraag om een schaap van de kudde van de goede Herder te mogen zijn en blijven
 - ✓ Vraag om bescherming en bewaring door de Herder

Doelstelling

- De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:
 1. Wat laat Zacharias zijn volk horen en zien over goede en dwaze herders?
 2. Wat is de betekenis hiervan voor ons?

Alternatieve startopdracht

- Je kunt ter introductie ook verschillende teksten lezen die spreken over herders. Denk aan Psalm 23, Psalm 80, Johannes 10.
- Bekijk een filmpje over het werk van een schaapherder. Of, veel leuker, nodig een schaapherder of schapenboer uit op de vereniging.

Achtergrondinformatie

Zacharia 11

De beelden in dit hoofdstuk zijn niet even makkelijk en tot in detail uit te leggen. We houden daarom de grote lijn van het hoofdstuk aan.

Vers 1-3 In deze verzen wordt het oordeel uitgesproken over de herders van Juda. Dit begint eigenlijk al in 12:3 waar de Heere zegt dat Zijn toorn tegen hen ontbrand is. Met de herders worden de leiders van het volk bedoeld. Ze gaan het volk voor op de verkeerde wegen, het zijn slechte herders. In deze verzen worden de herders met drie beelden omschreven: ceders van Libanon, eiken van Basan en de weelde van de Jordaan. Hoe prachtig, sterk en welvarend deze bomen en streken ook zijn, als er een vuur komt blijft er niks meer van over. Een groot woud kan omgehakt worden. Zó zullen de herders van Israël hun heerlijkheid verliezen als de Heere met Zijn oordeel komt. God Zelf zal aan hun hoogmoed en trots een einde maken. Je mag ook zeggen dat je hier iets leest van het laatste oordeel. Als de Heere komt met Zijn straf, houdt niets in deze wereld stand. Alles wat heel wat lijkt in deze wereld, de trots en pracht van onze tijd, zal vergaan. Alleen Gods volk kan dit oordeel doorstaan, zij is veilig achter het bloed van het Lam.

Vers 4-6 Deze verzen zijn een woord van de Heere als inleiding op de twee symbolische handelingen die Zacharia uit moet voeren (in 7-14 als de goede herder, in 15-17 als de slechte herder). Slachtschapen zijn schapen bestemd voor de slacht. Deze schapen moeten worden geweid, en dat was nu precies wat de herders van het volk níet deden. Ze zorgen helemaal niet voor hun schapen. Het zijn geen herders maar veehandelaren. Ze kopen en verkopen de schapen met maar één bedoeling: er zelf rijk van te worden. Ze hebben geen hart voor de schapen. Achter die herders zien we het handelen van God, vers 6. Hij zal de schapen – de inwoners van het land – niet meer sparen, maar overgeven aan geweld en ondergang. Dat is de aangrijpende boodschap die Zacharia brengen moet. Dat moet hij laten zien met twee symbolische handelingen. Daarvoor moet hij zijn herdersuitrusting aantrekken en/of opnemen (zie vers 15).

Vers 7-10 Wat in dit hoofdstuk over de goede herder gezegd wordt, wijst naar de Heere Die als Herder voor Zijn volk zorgt (Psalm 23, Psalm 80). De Heere Jezus heeft deze woorden vervuld toen Hij Zich de Goede Herder noemde. Zacharia laat hier iets zien – de symbolische handeling – om de boodschap van God door te geven. Zacharia is hier de herder, Zacharia neemt twee stokken – te denken valt aan herdersstaven), maar daarachter zien we de Heere als Herder. Of later, in vers 15-17, staat Zacharia symbool voor de slechte herders. Zacharia moet dus twee stokken nemen. Beide stokken hebben een naam: lieflijkheid en samenbinding. Eerst doet hij zijn herderswerk, maar dan komt er een moment dat hij daarmee stopt, vers 9. Dit is een reactie op wat we lezen in vers 8: het volk, de schapen, hebben een

afkeer van de herder. En daarom zal de herder zijn volk niet meer weiden. Hij kijkt niet meer naar de schapen om, de kudde gaat verloren. En metterdaad verbreekt Zacharia de staf liefelijkheid. Zo wordt het verbond verbroken. 'Liefelijkheid' komt weinig voor in de Bijbel. Je vindt het in de psalmen 27 en 90. Het laat iets zien van hoe de Heer Zich openbaart aan en zorgt voor Zijn volk. Nu moet Zacharia laten zien dat aan die liefelijkheid een einde komt. De Heere laat Zijn volk los. De Herder Israëls ontfermt Zich niet meer over Zijn volk. Het verbond is verbroken. (Er wordt in vers 10 gesproken over 'volken', een meervoudsvorm, maar we gaan ervan uit dat het hier gaat over Gods volk, Israël. Zie hiervoor de kanttekeningen en de uitleg in 'Twaalfprofeetenboek'.)

Vers 11-14 Er klinkt nog enige hoop: vers 11 spreekt over schapen die de Herder wel trouw blijven. Zij verwachten de Heere. En zij erkennen dat het waar is wat God zegt en dat het recht is wat Hij doet. Zo schittert ook hier Gods genade. Altijd zal er een overblijfsel zijn, de Heere Zelf zorgt ervoor dat er in alle tijden mensen zijn die Hem dienen.

De Herder heeft de proef op de som genomen. Hij vraagt Zijn kudde wat Hij hen waard is. Als loon geven ze Hem dertig zilverlingen. Dat is een bespottelijke prijs, een schijntje. Het is de waarde van één slaaf. Zoveel is deze Herder hen dus waard. Je kunt gerust zeggen: Hij is hen nauwelijks iets waard. De ironie spat er dan ook vanaf als de Heere in vers 13 zegt: 'Een mooie prijs!' Dat geld wil Hij niet eens hebben. Het moet maar in de tempel gebracht worden, voor de pottenbakker. We zien deze verzen vervuld in de daad van Judas. Hij krijgt voor de Heere Jezus dertig zilverlingen. Daarmee verwerpt hij de Heiland. Daarmee zorgt hij er voor dat de Heiland gedood wordt. Zo zie je dat de climax van de verwerping de dood van de Herder is. Zo ver gaat het volk... Dat is onze zonde. We willen de Herder niet. Hij is de goede Herder, Die alles voor Zijn schapen over heeft (denk aan Psalm 23), maar wij verwerpen Hem. Een indringende vraag: welke waarde heeft deze Herder voor jou?

De tweede stok, samenbinding, wordt gebroken. Het is een logisch vervolg: als de Herder de kudde loslaat, valt de kudde uit elkaar. De broederschap tussen Juda en Israël, het 2- en 10stammenrijk, is verbroken. In de geschiedenis is dat gebeurd: na de regering van Salomo komen er twee koningen. Het volk heeft David als koning verworpen, zo heeft het ook de Davidszoon verworpen. De eenheid tussen deze volken, en ook de eenheid van heel Gods kerk, is alleen te vinden in de goede Herder. Bij Hem vinden verloren schapen hun zaligheid en vinden de schapen ook elkaar. Het zal zijn één kudde!

Een oud liedje verwoordt de vraag die dit gedeelte aan ons stelt:

Kent gij reeds de Goede Herder,
kent gij reeds de herdersstaf
die de Vader in de hemel
in Zijn trouwe handen gaf?

Vers 15-17 Opnieuw moet Zacharia optreden als herder. Dit keer is het een dwaze herder. Deze herder is een herder van niets. Hij is de naam herder eigenlijk niet waard. Hij zorgt niet voor de kudde, hij denkt alleen aan zichzelf. Met deze herder wordt de vijand van Gods volk bedoeld. Je kunt denken aan de antichrist. Door de hele geschiedenis heen is de duivel bezig om Gods volk te vernietigen. Hij heeft de dood van al die schapen op het oog. Maar Zacharia

mag hier beloven dat deze slechte, dwaze herder door God geslagen en verslagen zal worden. Ook hier zijn lijnen te trekken naar Openbaring. In Openbaring 13 lees je van het beest dat uit de aarde komt. Het lijkt op het Lam, maar het is het beest. Het misleidt de mensen. Maar uit heel Openbaring wordt duidelijk dat het slechts een korte tijd heeft. De Heere staat erboven. Op Golgotha heeft Jezus de duivel overwonnen. En eens komt het moment dat het oordeel definitief zal zijn. Dan zal de duivel – en iedereen die hem aanbidt – voor eeuwig gestraft worden. Maar dan mogen de schapen van de goede Herder eeuwig thuis komen.

Zacharia 13:7-9

Het beeld van de herder komt vaker in Zacharia naar voren. In deze verzen gaat het duidelijk weer over de goede Herder. De Herder zal geslagen worden, er wordt door de Heere zelfs een zwaard opgeroepen om deze Herder te slaan. Het wijst op een slaan tot de dood. Als dit is gebeurd, zullen de schapen overal verspreid worden. Als hun Herder weg is, zal de kudde verstrooid worden. Heerlijk is die belofte dat de Heere wel oog voor hen houdt: Hij zal Zijn hand tot de kleinen wenden. Juist voor het kleine en zwakke heeft de Heere oog. Een groot deel van de kudde zal het niet overleven. Maar dat deel dat overblijft zal gelouterd worden. Zij zullen Gods Naam aanroepen. Zij zullen de Heere erkennen als hun God en de Heere noemt hen 'Mijn volk'. Dat is een heerlijke belofte voor Gods volk.

Mattheüs 26:13 citeert deze tekst. De Heere Jezus is de Herder Die geslagen wordt, de discipelen zijn de schapen die op de vlucht slaan. We mogen hier ook lijnen doortrekken naar Jesaja 53: de Heere Jezus is de Herder Die Zijn leven geeft. Het zwaard van God zou de schapen moeten treffen, maar het doorboort de Herder. Zo heerlijk en rijk is Gods liefde.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Dit is een zogenoemde placematopdracht. Zie de didactische tips aan het begin van dit leidingdeel voor meer informatie.

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1.
 - a. –
 - b. Het zijn beelden die iets groots en machtigs uitstralen. De leiders zijn groot en sterk, hun positie is belangrijk.
 - c. Ze zullen vallen en verloren gaan.
 - d. De leiders worden uit hun ambt ontzet, ze zullen door de Heere geoordeeld en gestraft worden.
2.
 - a. Slachtschapen. Schapen die klaar zijn of klaar gemaakt worden voor de slacht.
 - b. Ze doden de schapen, ze worden rijk van de schapen. Ze zijn niet bewogen om de schapen, ze zijn alleen maar uit op hun eigen portemonnee.

3.
 - a. Het is natuurlijk onlogisch als je er goed over nadenkt. Tegelijk tekent het zo duidelijk onze zonde... We kiezen liever voor een slechte herder dan voor de goede Herder...
 - b. -
4.
 - a. Je mag hier helemaal terugdenken aan het verbond dat met Abram gesloten is. Maar dat verbond werd steeds vernieuwd, denk bijvoorbeeld aan het moment dat het volk uit Egypte bevrijd bij de Sinaï kwam. Daar gaf de Heere het volk Zijn wet als teken van het verbond. Kort gezegd is de inhoud van het verbond dat de Heere zegt dat Hij hun God is en dat het volk Zijn volk is.
 - b. Hetzelfde als er gebeurt met schapen zonder herder: ze gaan verloren.
 - c. De Heere doet wat Hij zegt, maar dat geldt zowel Zijn beloften als ook Zijn oordeelsaankondigingen.
5. -
6. Judas heeft 30 zilverlingen gekregen voor het verraden van de Heere Jezus. Als hij spijt krijgt van zijn daad, werpt hij deze zilverlingen in de tempel voor de voeten van de leiders. Met dit geld – dat bloedgeld is – wordt een akker van een pottenbakker gekocht. Deze akker wordt gebruikt als begraafplaats voor vreemdelingen.
7.
 - a. Het Lam is Jezus. De draak is de antichrist, de duivel, de grote tegenstander van God.
 - b. In Openbaring 20 lees je dat de satan gebonden wordt en in de afgrond geworpen wordt. Daarna lees je dat zijn einde definitief zal zijn als hij in de poel van vuur en zwavel geworpen wordt, samen met allen die hem volgden.
8.
 - a. De Heere Jezus.
 - b. God Zelf geeft de opdracht om deze Herder te slaan, te doden.
 - c. Alle discipelen vluchten bij de Heere Jezus vandaan op het moment dat Hij, de Herder, wordt geslagen.
 - d. Er zal een volk overblijven dat bij de Heere hoort. Ze zullen Zijn volk zijn en de Heere zal hun God zijn.
9.
 - a. -
 - b. Een belijdenis is een geloofsuitspraak. Het persoonlijk geloof in de Heere Jezus is nodig om dit te kunnen be-amen. Amen zeggen op Gods eigen beloftewoord.

Slotopdracht

-